

Franckesche Stiftungen zu Halle

Konfessí česka Augšpurská

Vrbenský, Viktor

[S.l.?], [ca. 1620]

Artykul Desátý

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228979](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228979)

troj wsseliké zlé žádosti člo-
wěka / zapaluge srdecné milo-
wánj Pána Boha, a bližnjho.

Gat 10?

Strze Lásku / po čemž gako
strom po owocy poznána býwá.
A Summau/gakož oheň bezhor-
kosti/a Slunce bez blešku / tak y
Wjra prawá a Krysta wčastná/
bez mnohých dobrých Swatých
skutků nikoli a nikdy býti nemůže

Artykul Desáty/ o do- brych skutcích.

Powěš mi také giž o dobrých skut-
cích křečj gsau?

Kterěž Bůh w swém slowu při-
kázati ráčil/a kterěž z wojry pra-
wé

tificat omnes pravas hominis
cupiditates, accendit in corde
dilectionem DEI & proximi.

Quomodo?

Per charitatem, unde tan-
quàm arbor ex fructibus co-
gnoscitur; sicut enim Ignis
absq; calore, & Sol absq; splen-
dore: ita etiã vera fides, absq;
multis bonis et Sanctis operi-
bus penitus nūquã esse potest.

(✻ ✻ ✻ ✻ ✻ ✻ ✻ ✻)
ARTICULUS X. DE
BONIS OPERIBUS.

Dic jam mihi de bonis operibus,
quæ illa sint?

Quæ Deus in verbo suo
præcepit, quæq; ex fide vera
profi-

proficiſcuntur, & ſunt fructus
Spiritus Sancti, ad Gala: 5.

¶ 22.

Quid agunt, deſtituti Spiritu
Sancto?

Omne id, quacunque ratio-
ne coram oculis hominum
ſpecioſum & bonum eſſe vi-
deatur coram Deo abomina-
bile, & odioſum eſt, & pecca-
tum manet, ſecundum dictum
Apoſtoli ad Rom: 14. v. 28.
Quidquid non eſt ex fide, pec-
catum eſt. Et ad Heb: 11. v.
6. Sine fide impoſſibile eſt
placere Deo.

In quibus igitur proprie fiunt
bona opera?

In ſolis Filijs Dei, qui per
fidem

wé pocházegj / a gſau Owoce
Ducha Swatého k Galatům w
5. v. 22.

Co činj lidé Ducha Božího prádnj?

By gakkoli před očima lid-
skýma krásné a dobré se býti zdá-
lo / před Bohem ohavné a ošklí-
vé gest / a hříchem zůstává :
rozdle řeči Apostola k Říma-
nům w 14. v. 23. Cožkoliw ne-
nj z Wjry, hřích gest. A k Žid:
w 11. v. 6. Bez Wjry nezle se
ljbiei Bohu.

W kterých rebj vlastně se děj dos-
bſj skutkwé ?

W samých SMILECH
BOŽÍCH / kterjž skrze
Wjru

Myru w Krysta/wssech dobro-
dinu geho / a celeho spaseni do-
chazegj / a wedenj gsauce Du-
chem Bozym/cimj a zachowawa-
gjo wse, coz gest Buh w slo-
wu swem prikazati a ustanowi-
ti racil.

Koe to slovo mas?

V Ezechyele proroka w k. 20
v. 19. W prikazanjch mych chod-
te, abyssce ge cinili. A w E-
wangelium Swateho Matau-
sse w 15. v 9. Nadarmo! mne
ctj / pccje Vcenj a ustanowenj
lidsta.

Ljbiť se dobri skutkowě Bohu/a proč!
Ljbiť se/ale ne pro wlastnj
hodnost

fidem in Christum omnia beneficia ejus, & universam salutem, id est, justificationem, & renovationem consequuntur, ductiq; Spiritu Dei faciunt, & servant, quidquid Deus in verbo suo præcepit & constituit.

Ubi illud verbum habes?

Apud Ezechielem Prophetam; c. 20. ψ . 19. In præceptis meis ambulate, ut faciatis ea. Et in Evangelio D. Matthæi 15. ψ . 9. Frustra me colunt, docentes doctrinas & traditiones hominum.

An & cur placeant opera bona
Deo?

Placent, verum non propter

pter propriam dignitatem &
perfectionem eorum; [nam
in illis prorsus non reperitur,
secundum verbum Prophetæ
Jesaiæ 64. v. 6. Tanquam
pannus menstruatae omnes ju-
stitiæ nostræ.] sed propter
unicum Christum JESUM in
persona vel homine illo, qui
prius à Christo Domino per
fidem in illum justificatus, &
Deo acceptus redditus est.

Quomodo homo placet Deo?
Quando credit hæc tria.

Primó, quod remissionem
peccatorum, reconciliationem
non consequamur, nisi tan-
túm ex gratiá DEI, gratis pro-
pter solum JESUM CHRISTUM
& per

hodnost a dokonalost gegich
[neb se při nich nenachází] podle
vyznání Jacassowa w 64. v 6
Gakou rauchou necisté ženy wisse,
čny spravedlnosti nasse:] Ale
pro samého Krysta Gejisse / při
Osobě neb člověku / kterýž prve
Pánem Krystem Krze Wjru w
něho ospravedlněn / a Bohu lj.
bezny učiněn gest.

Kterak se lbi Bohu Uflověti

Když větší toto tré:

První / že odpustění hři-
chů / Ospravedlnění / a Po-
swěcení / nedochází než to-
liko z milosti BOŽI darmo
pro samého Krysta Gejisse /
Krze

ſtrze Wjru w něho. Rjím: 3.24

Druhý/že ačkoliv znovu zro-
zený geſt Duchem Swatým/
wiſſáť že w tomto Swětě Žako-
na Božího dokonále naplniti
nikoli nemůže: Ale že při něm
geſt a zůſtává / gať weliká ne-
dokonaloſť a mdľoba w wiſe / y
w giných wiſſeligatých dobrých
ſkutcích / tať tať y mnohá pro-
winění a wnícění zlé nátkonno-
ſti a žádoſti / ginžto ſnažně od-
wolává w Duchu Swatém / a
za odpuſtění takowých ſwých
nedoſtatků a hříchů wſtawičně
proſý.

Třetí/že má a může ſtrze miľoſť
Boží / začjti nowý žiwot wedle
přiká-

& per fidem in ipsum.

Secundó, quodquamvis per Spiritum Sanctum regeneratus sit, tamen in hoc mundo legem implere prorsus nequeat; sed in ipso sit & maneat, cum magna imperfectio & imbecillitas in fide & omnibus alijs bonis operibus, tum etiam multæ transgressiones & interiores pravæ inclinationes & cupiditates, quibus per Spiritum Sanctum studiosè resistit, & pro remissione ejusmodi defectuum suorum indefinenter orat.

Tertió, quód debeat & possit per gratiam Dei inchoare novam vitam secundum præcepta

cepta divina, & quod ipse
cum omni sua inchoata quam
vis imperfecta obedientia &
bonis operibus placeat pro-
pter solum Dominum no-
strum Christum; Sicut dicit
D. Petrus 1 Cano: 2. v. 5
Offerte hostiam spirituales
Deo placentem per Iesum
Christum.

Quomodo renati bona opera
faciunt?

Cum alacritate & sine co-
actione voluntatem Dei faciunt
faciendo bona opera propter
dilectionem Dei & sanctam
ejus voluntatem, ad declaran-
dum suum erga Dominum
obsequium, & Charitatem
suam

príkázaný Božíých / a že on y
wsselike geho začaté / ac nedoko-
nalé poslušenstwj / a doběj skut-
kové / Bohu se libj toliko pro sa-
mého Krysta pána. Gakoz
dj Swatý Petr w 1. Kano: w 2.
† 5. Oběrujte Oběti Ducho-
wnj Bohu w záctné srze Gejssse
Krysta.

Gak ge činj mowu-procenj

S ochotností a bez přinucenj
Boží wůli plnj, činjíc dobré
skutky / pro milowánj Boha / a
wůli geho Swatého / pro dokázanj
ku pánu Bohu swému poslu-
šenstwj / a k bližnjmu své Lásky /
těž

tež pro wysvědčení před lidmi
dobrého svědomí a Wíry pra-
vé / kteráž toliko po dobrých
skutečných poznána bývá.

Povinni jsme tedy dobré skutky
činiti?

Ovšem : a to pro Svatě
nás vykupení / pro přikázání
Boží / pro zachování Wíry a
dobrého svědomí / pro užití
časných y věčných pokut /
pro to důstojné nás w Kry-
stě roštěpení / pro dožití hoř-

re

suam erga proximum, ut &
ad testificandam coram ho-
minibus bonam conscientiam
ac fidem veram, quæ tantum
modo per bona opera cogno-
scitur.

Tenemur igitur bona opera
præstare?

Omnino; Et quidem pro-
pter nostri in Christo redem-
tionem, propter præceptum
DEI, propter fidem & bonam
pacatamq; coram Deo consci-
entiam retinendam, propter
evitandas temporales & æter-
nas pænas divinas; propter
nostram in Christo excellen-
tiam, & sacram inquisitionem,
ac propter consequendam ma-
gna in

¶

gna in

gnam & copiosam remunerationem.

Quatuor quæram ex te, respondeas mihi velim;

Primum, cur inter reliquas causas asseris nos conservandæ fidei & bonæ conscientiæ causâ debere bona opera facere;

Nam intermissione bonorum operum, & commissione peccatorum contra conscientiam Spiritus Sanctus contristatur, & excutitur, & hoc modo fides cum vera DEI invocatione amittitur.

Quomodo huic assertioni locum dabo?

Omnino enim impossibile est, ut læto & tranquillo animo

né a weliké odplaty Božské.

Na čtenau wác se to tomo Arthru
li zeptám / odpowě; mi;

Předně / Proč mezi ginhni přičinami
prawis / že máme pro zachování Wiry
a dobrého Swědomi před Bohem,
dobré skutky činiti?

Že opausstěním dobrých
skutků / a dopausstěním se hě-
chů proti swědomi Duch Swa-
tý se zarmucuje a vyhání / a tu-
dy potracuje se wjra / a pravě
w zynání Boha.

Gal tomu místo dáti mohu:

Nebo nikoli možná wěc není /
aby tě weselau a spoťogenau nry

E ſ

slu Boha důvěrně a dauffanli-
vě rozývati mohli / kteří powo-
lagýce zlym žádostem / hře-
chu se chtě a věda dopaustěgi a
raněné zle svědomi magý ;

Máls toho důvod w Písmě :

Swatý Jan w 1. Kano: w
3. v. 21. Negmilegssý / gestli že
Srdce nasse nebude nás mýti z
čeho trestati / máme dauffanj k
Bohu / a začej ho kolinu prosýme
wezme me od něho / nebo přiká-
zaný geho ostěháme / a to co
gest genu libezného činíme.

Druhý gest

Takeli BVDH ty kterěž k osprave-
dlnění připustil / a omby zase zke-
tili

mo DEUM fiducialiter & confidenter invocare possint, qui indulgendo pravis cupiditatibus peccata volentes & scientes admittunt, & vulneratam malamq; conscientiam habent.

Habes auctoritatem in scriptura?

1. Joh: 3. v. 21. dicit Apostolus: Charissimi, si cor nostrum non condemnaverit nos fiduciam habemus ad DEUM, & quidquid petierimus accipiemus ab eo, quoniam mandata ejus custodimus, & id, quod placet illi, facimus.

Alterum est;

Etiā n. DEUS illos, quos ad justificationem admisit, si iterum peccaverint

E 3

rent

rent, punierit, & quā potissimum
pānā puniat in hoc mundo?

Ejus rei varia & innumera-
bilia exempla ab initio, mun-
di & etiam num extant. O-
mnium veró pānarum divi-
narum in hac vita gravissima
est quando Deus peccatum
peccato punit immittens
in peccatores propter contu-
maciam eorum, præsertim
veró propter contemptum Ver-
bi ejus ac voluntatis in eo pa-
tefactæ, Spiritum erroris &
obtenebrationem cordis, ut
non inquirentes sedulo & sin-
ceré veritatem DEI & salu-
tem animarum suarum, in pec-
cato

šli trestat / a gatan negtější pokutau na
Swětě treste?

Toho příkladové od počát-
ku Swěta, y také nynj gsauroz-
ličnj a nesjlnj. Ale mezy poku-
tami Božskými w tomto živo-
tě ta negwětší gest. Když Bůh
hějch hějchem pokutowati ráčj:
dopauštěge nahějšnjky pro vr-
pwenost gich / a rozlássě pro po-
tupu Slowa swěho / a wůle w
něm oznámeně / Ducha swedenj
a zatměnj Srdců gegich / aby
newyhledawagjce snažně a v-
přjmně prawdy BOŽJ / a
Spasenj Dussý swých / w hěj-

chu a

chu a zatracení svém se rozmá-
hali.

Takli se tedy Bůh ro Písmě o
tom ozval?

Skrze Swatého Pawla 2.
k Tesſa: w 2. v 11. Protož po-
mle gím Bůh mocného činitele
bludůw/aby wěřili kři/a odsau-
zení byli wſſickni/kteříž newěřili
pravdě/ale powoľowali nepra-
voſti.

Který toto geſt,

Proč giſtiſs/je pro dogiti odplaty Boží
dobré skutky činiti máme/Idali
oni co zaſluhuji?

pán odplatu zamluwíl ne pro
gich wlaſtní hodnoſt a dopo-
nałoſt/

cato atq; exitio suo magis ma-
gisq; in gravescant.

Itane aliquando in scriptura prore-
status est Deus?

Per D. Paulum [2. Thes. 2.
v. 11.] Quapropter mittet il-
lis Deus efficaciam erroris, ut
credant mendacio & conde-
mnarētur omnes, qui non cre-
diderunt veritati, sed consen-
serunt iniquitati.

Tertium est,

Cur asseris propter consequendam
apud DEUM remunerationem bona
opera est facienda, num igitur il-
la aliquid merentur?

Deus bonis operibus no-
stris non propter propriam il-
lorum dignitatem et perfecti-

¶ v onem

onem, sed propter Christum
Dominum cuius membra su-
mus, ex gratia promittere di-
gnatus est: nos enim propter
promissionem ipsius, remu-
nerationis istius in hac & æter-
na vita secun- ū n militiam
nostram certè participes futu-
ri sumus.

Potes te Sacrá scripturá certi-
orem redere?

I 5 Sam: 2.
2 Reg: 5. 2. ¶ 30. Qui hono-
rat me, honorabo eum. i.
Tim. 4. ¶ 8. Pietas est ad o-
mnia utilis, & habet promis-
siones præsentis ac futuræ vi-
tæ.

Quartum est.

Quid

nalost/ale pro Krysta Pána ge-
hož audowé gsme. A pro za-
slibenj geho my takowé odpła-
ty w tomto y w věčném životě/
podlé rytěrowání nasseho / ko-
nečně aučastnj budeme.

Můžes se i Pisma Swatého tím
vgistiti?

I { Sam: } 2. v 30. Kdožkoli
{ Král: } uctj mne/poctjmě y gáho. i.
Tym. 4. v 8. Pobožnost ke
wssemu gest užitečná/a má y ny-
něgšsýho y budaucýho života
zaslibenj.

Stworě gest toto.

To smy,

Co smyslis o poctivém obcowání lidí
anowu nezrozmých?

Není než toliko částka Zá-
kona Božího / o zewnitřnj sprá-
wedlnosti Člowěka / a etném
šlecherném obcowání mezy lid-
mi. Což Swatý Pawel k Žid-
9. v 20. nazývá / Sprawedlnos-
ť Těla, proto / že gi y těl šly
člowěk bez Ducha Swatého / a
wonitěnjho obnowenj / wykona-
wati může / skutky zewnitřnjmi /
wedle Zákona Božího.

Máme li gi pak ač není wlastnj Syni
Božjch / a nemůžeme spůsobem po-
křtečstw na nj wstěnauti / wšickni na-
pořád a wlastně pak w Cerkwi Boží
bedli-

Quid sentis de honesta conversatione hominum non renatorum?

Non est nisi particula quædam tantum legis DEI de externa iustitia hominis & honesta atq; ingenuâ conversatione inter homines, quam D. Paulus ad Heb. 9. & 10. appellat iustitiam carnis, ideo quod animalis homo eam sine Spiritu Sancto & interna renovatione, operibus externis juxta Legem Dei efficere possit.

Obligamur ne, autem quamvis non sit propria filiorum DEI, ideoq; etiam nemo illi, more Hypocritarum confidere debeat, in unum omnes potissimum in Ecclesia Dei istam

istam iustitiam diligenter & accurate observare?

Obligamur, & quidem

1. Cum primis propter severum mandatum Dei in lege naturali & scripta ad omnes omnino homines directum.

2. Propter evitandas pænas, ut æternas, ita etiam temporales & corporales, quibus secundum ordinationem Dei quilibet Magistratus apertis transgressores Legis divinæ & bonæ disciplinæ debitam cum severitate punire debet.

3. Propter conservandam pacem publicam & laudabilem conversationem humanam.

bedlivě a suasně zachová-
vati?

Máme, A to

předně / pro přesný rozkaz
Boží v Zákoně přirozeném a
psaném ke všem lidem napo-
řád se vztahující.

Druhé / Pro vší pokut / gat
věčných / tak také časných a těle-
sných / čímž Vrchnost vsselika
podle nařízení Božího / zgew-
né přestupníky Zákona Páně a
dobrého řádu / má a powinna gi
přísne trestati.

J Třetí / pro zachování
společného pokoe / a chwa-
litebného Obcování Lidské

ho/

ho/ kterez byti nemuze bez řádu a
spravedlnosti.

Naposledy / aby zevnitřní
dobrá ctnost / a řázen v Cirkwi
Boží lid spůsobněgšsý činila ke
všestké pobožnosti / a zvláště
ku přijímání Slova Božího a
Ducha Swatého.

Proč tedy potřebj gest obcowání
takoweho ?

Nebo Pán Bůh díla
swého nekona při Lidech
bezbožných / pokudž tak zhova-
dily nekagjcy život wedau / že
ani zevnitřní ctnostj zach-
wáwati / ani žádného dobr-
ého řádu / a řázně přijímati ne-
chtj.

Arty-

nam, quæ sine ordine & iustitia esse non potest.

4. Ad extremum, ut externa virtus & disciplina populum in Ecclesia Dei, ad omnem pietatem, cum primis etiam ad suscipiendum Verbum Dei & Spiritum Sanctum magis aptum reddat.

Quare necessaria est talis conversatio?

Deus enim opus suum non peragit in hominibus impijs, quamdiu vitam tam belluinam & impenitentem agunt, ut neq; externam honestatem curare, neq; ullum bonum ordinem & disciplinam suscipere velint.

ARTI-

ARTICVLVS XI. DE ECCLESIA DEI.

[Sequitur introductio justificato-
rum in Ecclesiam DEI]

Colloquar tecum, primùm in gene-
re de Ecclesia : dein⁹ per Species de
Privilegijs Ecclesiæ ? Lubens
obtemperabo.

Dic igitur, quot sunt Ecclesiæ ?

Una est Sancta Ecclesia Ca-
tholica.

Quando cepit ?

Perpetuò manet.

Quid est Ecclesia in hoc mundo ?

Est visibilis cætus homi-
num fidelium Sanctorum, qui
in omni loco veram & puram
doctrinam Christi amplectun-
tur, eo modo, quo à Sanctis
Evan-